اخبار کوتاه

ماجرای تکرار عنوان بدهی قبلی در قبوض گاز چیست؟

مدیرعامل شرکت گاز البرز گفت: اگر میزان بدهی گذشته مشترکین گاز ناچیز است، علت آن اعمال هزینه پلکانی مصرف است که با عنوان بدهی گذشته قید می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، سیدرضا غفاریان با اشاره به گلایه برخی مشترکین از علت تکرار عنوان بدهی قبلی در قبوض گاز اظهار کرد: درج این عنوان در قبوض گاز دو علت دارد اول اینکه مشترک از دوره‌های گذشته بدهی خود را پرداخت نکرده باشد و دوم به دلیل تغییر در پلکان مصرف است.
وی ادامه داد: با توجه به اینکه در فصول سرد سال میزان مصرف گاز توسط مشترکین افزایش می‌یابد، امکان تغییر پلکان مصرفی دور از انتظار نیست.
وی افزود: بدون شک وقتی میزان مصرف از میانگین مصرف گذشته افزایش پیدا می‌کند، هزینه به صورت پلکانی محاسبه‌ می‌شود.
این مسئول گفت: اگر میزان بدهی گذشته مشترکین گاز ناچیز است، علت آن اعمال هزینه پلکانی مصرف است که با عنوان بدهی گذشته قید می‌شود.

ماجرای دپوی ۸۰ میلیاردی سکه‌های گلدکوئست

حدود ۸۰ میلیارد تومان سکه‌های گلدکوئست از سال‌ها پیش هنوز تعیین تکلیف نشده و در اختیار سازمان اموال تملیکی قرار دارد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، در جریان تعیین تکلیف کالاهای موجود در سازمان اموال تملیکی، اخیرا طی بازدید معاون دادستان تهران از انبارهای این سازمان موضوع تعیین تکلیف ۸۰ میلیارد تومان سکه گلدکوئست که از حدود ۱۵ سال پیش مانده است مورد تاکید قرار گرفت.
اینکه جریان این سکه‌ها چیست، میر معینی - معاون فروش و بهره‌وری سازمان اموال تملیکی - درباره آن به ایسنا توضیح داد.
وی با اشاره به اینکه هر کالایی که به سازمان اموال تملیکی اعلام شود، فروش آن منوط به دستور قضایی است گفت که سکه‌های گلدکوئست هم مربوط به سنوات گذشته بوده و پرونده طولانی مدت قضایی دارد، از این رو هر زمان که پرونده‌های آن تعیین تکلیف و حکم صادر شود، سازمان اموال تملیکی آن را اجرایی خواهد کرد.
این مقام مسئول در سازمان اموال تملیکی با اعلام اینکه سکه‌های گلدکوئست در حال حاضر در اختیار این سازمان قرار دارد، افزود: اما تاکنون حکمی در مورد نحوه تعیین تکلیف آن صادر نشده است، این در حالی است که نحوه فروش نیز باید از سوی قضایی اعلام و مشخص شود که این سکه‌ها قرار است در حالت اولیه واگذار و یا اینکه به حالتی دیگر تغییر کند.
میرمعینی در مورد احتمال واگذاری سکه‌های گلدکوئست به عموم مردم نیز یادآور شد که این سکه‌ها ارزش موزه‌ای دارند و اینکه به چه نحوی واگذار شود، منوط به حکم صادره از قوه قضائیه است.
گفتنی است که سکه‌های گلدکوئست مربوط به دوران فعالیت شرکت‌های هرمی قبل از دهه ۹۰ در ایران است که این شرکت‌ها سکه‌های طلا که نقش و نگار متفاوتی داشتند را در جریان فعالیت به خریداران تحویل می‌دادند.

طلای بدون کد شناسایی نخرید

مدیر کل استاندارد تهران با اعلام اجباری بودن درج کد شناسایی برروی مصنوعات طلا، تاکید کرد که شهروندان مصنوعات طلای بدون کد شناسایی خریداری نکنند.

به گزارش پیام آشنا، به نقل از اداره کل استاندارد استان تهران، عباس نوری در این باره به واحدهای عرضه‌کننده مصنوعات طلا تذکر داد و گفت: خرید و فروش هر گونه مصنوع طلای بدون کد شناسایی، مصنوع طلای دارای کدهای شناسایی ابطال شده و مصنوع طلای دارای کدهای شناسایی تعلیق‌شده، ممنوع است و برابر مقررات در صورت مشاهده، مصنوعات توقیف و متخلفین به مراجع قضائی معرفی می‌شوند.
وی با اشاره به ابطال ۴۵۰ کد شناسایی، ادامه داد: شهروندان می‌توانند برای اطلاع از وضعیت کدهای شناسایی حک‌شده بر روی مصنوعات، کد مربوطه را به سامانه پیامکی ۱۰۰۰۱۵۱۷ ارسال و از وضعیت کد شناسایی آگاه شوند.
او در پایان افزود: کارگاه‌های طلاسازی دارای کد شناسایی تعلیق شده باید در اسرع وقت، نسبت به تکمیل مدارک و مستندات اقدام کنند و در صورت عدم اقدام لازم در این خصوص، برابر مقررات کدهای شناسایی تعلیق شده ابطال خواهند شد.

بورس

سرمایه‌های مردم از دست رفت خبری از بازارگردان نیست!؟

ارزش صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله یا همان ETF ها تحت تاثیر نوسانات بازار همچنان نزولی است و درحالی که دارایکم حدودا با قیمت روز عرضه معامله می شود، پالایشی یکم هنوز هم زیر قیمت روز عرضه درحال معامله است و با اینکه وعده بازارگردان برای این دو صندوق داده شده بود، هنوز هم سهامداران شاهد از بین رفتن سرمایه های خود در این دو صندوق بی بازارگردان هستند!

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، سال گذشته و درحالی که شاخص کل بورس برای گذر از مرز دو میلیون واحد کمین کرده بود، وعده عرضه سه صندوق دولتی در قالب ETF از سوی دولتمردان داده و قرار شد صندوق نخست بانکی و بیمه ای، صندوق دوم پالایشی و صندوق سوم خودرویی و فلزی باشد.
دولت بنا داشت باقیمانده سهم خود در برخی بانک ها، بیمه ها، پالایشگاه ها، شرکت های خودرویی و فولادی را در بازار عرضه و از این طریق سهام خود را به مردم واگذار کند. این صندوق ها با ۲۰ تا ۳۰ درصد تخفیف به مردم واگذار شد و هر ایرانی دارای کد ملی می‌توانست خریدار آن ها باشد.

دارایکم، در مرز زیان!
بر این اساس، صندوق اول با نام دارا یکم در اوایل تابستان سال گذشته عرضه و در سوم تیرماه قابل معامله شد. در واقع وزارت امور اقتصادی و دارایی از طریق این واگذاری، به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران، باقیمانده سهام خود در بانک‌های ملت، تجارت و صادرات ایران و بیمه‌های البرز و اتکایی امین را واگذار کرد.
در پذیره نویسی صندوق دارایکم بیش از چهار میلیون نفر مشارکت کردند. صندوقی که هم راستا با روزهای صعودی بازار سرمایه، بازدهی چشمگیری داشت و تا ۲۰۰ درصد سود هم پیش رفت.
سوددهی دارایکم به گونه ای بود که حتی با وجود سقوط چشمگیر شاخص کل بورس از دو میلیون واحد به کمتر از یک میلیون واحد، این صندوق همچنان در سود قرار داشت.
درحال حاضر و تا زمان نگارش این گزارش، دارایکم با قیمت ۱۱ هزار تومان درحال معامله است که تنها هزار تومان از قیمت روز عرضه بالاتر است.

پالایشی یکم سودندیده!
مسیر سوددهی پالایشی یکم از همان ابتدا کاملا از دارایکم جدا شد. پالایشی یکم باقی مانده سهام دولت در چهار پالایشگاه تهران، تبریز، اصفهان و بندرعباس بود که عرضه آن با اختلاف بین وزارت نفت و وزارت اقتصاد کلید خورد و بهانه ای برای ریزش بازار شد!
این صندوق عرضه شد اما عرضه آن همزمان با ریزش بازار بود. هر واحد این صندوق نیز در روز عرضه ۱۰ هزار تومان قیمت داشت اما در روزهای ریزشی بازار به ۵۰۰۰ تومان، یعنی نصف قیمت روز عرضه نیز رسید. درحال حاضر و تا زمان نگارش این گزارش، نیز این صندوق با قیمت ۷۰۰۰ تومان معامله می‌شود که ۳۰۰۰ تومان زیر قیمت روز عرضه است. جالب است که وعده های مسئولان درمورد ساماندهی وضعیت این دو صندوق ید طولایی دارد؛ به طوریکه محمدعلی دهقان دهنوی، رئیس سابق سازمان بورس و اوراق بهادار بارها اعلام کرده بود که سهم های دولتی نیز باید دارای بازارگردان باشند و دولت نیز مانند هر ناشر دیگری باید از سهم خود حمایت کند حتی در زمانی که دهقان سکان دار سازمان بود، قرار شد سهم جدید پالایشی یکم یا سهم های دیگر به سهام داران ETF هبه شود که این اتفاق هرگز رخ نداد.
اخیرا نیز مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار از رایزنی برای تخصیص منابعی برای بازارگردانی صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله یا همان ETF ها (پالایشی یکم و دارایکم) خبر داده و اعلام کرده بود که برای تخصیص منابعی در حال رایزنی هستیم تا این منابع تجهیز شوند که مدیر صندوق بتواند بازارگردانی این صندوق‌ها را انجام دهد.
نکته جالب در این راستا این است که سیاست سازمان بورس از حدود دو سال قبل این است که همه سهم ها بازارگردان داشته باشند اما این موضوع درمورد سهام دولت صدق نکرد و با وجود اینکه وعده آن در بازه های زمانی متفاوت از سوی مسئولان داده شد، هنوز هم سهامداران شاهد از بین رفتن سرمایه های خود در این دو صندوق هستند.

دبیر ستاد بودجه خبر داد:

اعلام برنامه‌های دولت برای کاهش فقر مطلق در سال آتی

دبیر ستاد بودجه سال ۱۴۰۱ با اشاره به نقاط قوت بودجه سال آینده گفت: دولت برنامه‌های متنوعی برای کاهش فقر مطلق و حمایت از محرومیت زدایی دارد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان برنامه و بودجه، حیدرعلی نوری دبیر ستاد بودجه ۱۴۰۱ با اشاره به نقاط قوت لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ گفت: رویکردهای جدی در رابطه با اصلاح ساختار بودجه طراحی شد که به دنبال بهبود شاخص‌های کلان بودجه از جمله تراز عملیاتی، خالص دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی هستیم.
دبیر ستاد بودجه ۱۴۰۱ سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) از بودجه عمومی نسبت به سال ۱۴۰۰ افزایش ۵ درصدی دارد، گفت: اعتبارات عمرانی به نسبت بودجه سال جاری نیز برای سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۴۳ درصدی رشد یافته است.
وی با اشاره به اینکه به دنبال کنترل مصارف هزینه‌ها از جمله رشد سهم حقوق و دستمزد در بودجه عمومی هستیم، افزود: کاهش ۱۵ درصدی سایر اعتبارات هزینه‌ای، اصلاح سیاست ارز ترجیحی و پیش بینی آثار جبرانی آن در یارانه‌های تبصره ۱۴ از دیگر رویکردهای جدید است.
نوری ادامه داد: برنامه محور شدن بودجه سال ۱۴۰۱، افزایش کارایی منابع و مصارف از طریق پیوند بین درآمدها و هزینه‌های دستگاه‌های اجرایی و اصلاحات صندوق‌های بازنشستگی در راستای پایداری مالی صورت می‌گیرد.
این مقام مسئول به مسئله تولید، اشتغال و رشد اقتصادی پرداخت و یادآور شد: حمایت‌های دولت از تولید و اشتغال به واسطه تشکیل صندوق پیشرفت و عدالت ایران به صورت ملی و استانی انجام خواهد شد و بدین منظور ۱۵۰ هزار میلیارد تومان منابع در نظر گرفته شده است.
وی ادامه داد: اختصاص مبلغ ۳۰ هزار میلیارد تومان از محل واگذاری و فروش سهام شرکت‌های دولتی و فروش اموال و افزایش به سرمایه بانک‌های دولتی برای این است تا بانک‌ها بتوانند ۳ برابر آن را برای حمایت از تولید و اشتغال اختصاص دهند.
حمایت از مشارکت عمومی خصوصی در اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با اختصاص ۳۰ درصد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش بینی شده که برای این منظور صندوق تثبیت بورس به منظور حمایت از بازارهای مالی به میزان ۶ هزار میلیارد تومان راه اندازی می‌شود.
به گفته دبیر ستاد بودجه ۱۴۰۱ سازمان برنامه و بودجه مبلغ ۲۰ هزار میلیارد تومان از محل فروش اموال وزارت جهاد کشاورزی برای حمایت از زیرساخت‌های بخش کشاورزی اختصاص می‌یابد. همچنین ۳,۴۰۰ میلیارد تومان از بودجه عمومی برای توسعه آبیاری تحت فشار و اجرای الگوی کشت از طریق اهرم سازی به همراه منابع صندوق توسعه ملی و نظام بانکی و منابع شرکت‌های دولتی و منابع نهادهای عمومی بهره گرفته خواهد شد.
نوری به برنامه‌های متنوع در لایحه بودجه سال آینده اشاره کرد و ادامه داد: واگذاری اعتبار لازم برای اجرای طرح‌های ملی با ماهیت استانی به استان‌های مربوطه به میزان ۶.۳ هزار میلیارد تومان، اختصاص ۳۲ هزار میلیارد تومان بابت استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقا سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت در استان‌ها، افزایش اعتبارات تأمین آب، آبرسانی اضطراری به شهرها و روستاها با اولویت جبران حق آبه‌های قانونی منتقل شده به بخش شرب به میزان ۱۳ هزار میلیارد تومان از محل ردیف‌های متفرقه در نظر گرفته شده است.
وی حمایت از سلامت مردم از محل بودجه عمومی، مالیات بر ارزش افزوده و هدفمندی یارانه‌ها به میزان ۱۷۳ هزار میلیارد تومان را از دیگر برنامه دانست و عنوان کرد: حمایت از واحدهای تولید و صنفی آسیب دیده از کرونا با کاهش ۵ واحد درصد از مالیات واحدهای تولیدی و صنفی در دستور کار قرار دارد.
دبیر ستاد بودجه ۱۴۰۱ سازمان برنامه و بودجه در مورد برنامه‌های محرومیت‌زدایی گفت: اختصاص ۶۶ هزار میلیارد تومان از محل ۳ درصد نفت برای مناطق محروم در اختیار استان‌ها، اختصاص مبلغ ۵ هزار میلیارد تومان برای مسکن محرومین از محل هدفمندی یارانه‌ها، اختصاص ۳۵۶ همت برای کاهش فقر مطلق خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی و مبلغ ۳۳۲ میلیون یورو از محل بند ی تبصره (۱) برای محرومیت زدایی مناطق محروم پیش بینی شد.
این مقام مسئول با تاکید بر اینکه در لایحه بودجه سال آینده وزرا و رؤسای دستگاه‌های اجرایی و استانداران مسئولیت و جوابگویی بیشتری نسبت به مسائل بودجه خواهند داشت؛ به مأموریت‌های محول شده اشاره کرد و گفت: افزایش درآمدهای دولت از طریق درآمدهای پاک (مالیات) منجر به بهبود شاخص نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی شده است.
نوری ادامه داد: گسترش عدالت سرزمینی و رفع محرومیت و بهبود عدالت در پرداخت‌ها از طریق افزایش پلکانی حقوق و معافیت‌های مالیاتی طبقات پایین حقوق و محدودیت ۳۷ میلیون تومانی سقف پرداخت ماهانه (ناخالص)، افزایش ۳ برابری اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها با رویکرد عدالت، تمرکززدایی و محرومیت زدایی، مالیات بر خودروها و خانه‌های لوکس و برقراری مالیات بر مناطق آزاد و در نهایت انضباط بخشی به سیاست‌های حمایتی بند ه تبصره ۱۷ از دیگر موارد نقاط قوت بودجه به حساب می‌آید.

ربیعی خبر داد:

صدور ۳۲۷ فقره پروانه بهره‌برداری صنعتی در البرز

رئیس صمت البرز گفت: از ابتدای سال برای ۳۲۷ واحد صنعتی پروانه بهره‌برداری در این استان صادر شده است.

به گزارش پیام آشنا، رامین ربیعی ظهر شنبه در جمع خبرنگاران در سازمان صنعت، معدن و تجارت البرز اظهار کرد: حجم سرمایه گذاری انجام گرفته در این تعداد واحد صنعتی بالغ بر ۱۱ هزار و ۲۲۰ میلیارد ریال بوده است که به صورت مستقیم برای بیش از ۱۱ هزار و ۲۱۳ نفر اشتغالزایی داشته‌اند.
وی ادامه داد: در مجموع ۳۲۷ پروانه بهره برداری صادر شده، استان البرز در تعداد پروانه صادره رتبه پنجم و در تعداد اشتغال ایجاد شده رتبه دوم کشوری را به خود اختصاص داده است.
رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: علیرغم برخی فشارهای تحمیلی خارجی به حوزه تولید کشور، باید اذعان نمود که هنوز بسیاری از صنعتگران با چشم امید به آینده، بسیار پرتلاش‌تر از پیش گام برداشته و به دنبال حفظ و توسعه شرایط کاری و تولیدی خود هستند
ربیعی اضافه کرد: هم اینک ۵۷۷ طرح نیمه تمام صنعتی با پیشرفت بالای ۶۰ درصد در استان داریم که در صورت تکمیل، اشتغالزایی برای ۲۹ هزار نفر را به همراه خواهد داشت.
وی تاکید کرد: براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته به ثمر رساندن طرح‌های نیمه تمام صنعتی بالای ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی در اولویت این سازمان قرار گرفته است.

شغل مورد نیاز خود را در این سایت جستجو کنید

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان البرز گفت: سامانه جامع جستجوی شغل برای ارتباط بین کارجویان و کارفرمایان از سوی وزارت کار در کشور راه‌اندازی و برای معرفی کارجویان استان به کارفرمایان فعال شده است.

به گزارش پیام آشنا، حسین فلاح نژاد با تشریح فعالیت هایی که از طریق این سامانه جدید صورت می گیرد اظهار کرد: این سامانه به نشانی https://shoghl.mcls.gov.ir و در وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی راه اندازی شده است تا کارفرمایان، نیروی کار مورد نظر را بر اساس فرصت های شغلی اعلامی خود یافته و نیروهای کار نیز اطلاعات خود مانند تحصیلات و مهارت‌ها و سوابق کاری را در این سامانه بارگذاری کنند.
وی خاطر نشان کرد: تاکنون موسسات کاریابی‌های کشور تحت سامانه منسجمی که شامل همه ذی نفعان بازار کار باشد فعالیت نداشته‌اند لذا سامانه ملی جستجوی شغل راه اندازی شد تا این کاریابی‌ها خدمات خود را در بستر وب به مردم ارائه دهند.
مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان البرز افزود: کاریابی‌های فعال استان البرز می‌توانند با اتصال به این سامانه در فرآیند کاریابی و تامین شغل برای کارجویان اقدام نمایند همچنین با راه اندازی این سامانه، موسسات کاریابی فرصت های شغلی را بارگذاری نموده و کارفرمایان فرصت های شغلی مورد نیازشان را به ثبت می رسانند، کارجویان نیز می توانند به مرور رزومه ها و توانمندی های خود را در سامانه بارگذاری کنند و همچنین نظارت مستمر ومداوم بر فعالیت های کاریابی ها در کشور از سوی وزارت متبوع در این بستر انجام می شود.
فلاح نژاد با اشاره به سایر امکانات برای کارجویان در این سامانه ابراز کرد: یکی دیگر از مزیت‌های این سامانه این است که وقتی اطلاعات کارجویان ثبت می‌شود، چنانچه به مهارت خاصی نیاز داشته باشند سازمان فنی و حرفه‌ای ورود کرده و می‌تواند با پیش بینی نیروی کار موجود، کارجویان را به سمت مهارت‌آموزی هدایت کند.
وی در پایان تصریح کرد: سامانه جستجوی شغل یک فضای مناسب برای درخواست نیروی کار مورد نیاز کارفرمایان استان البرز بوده که از این طریق در کمترین زمان ممکن می‌توانند نیروی مورد نیاز خود را تامین‌نمایند.

قاچاقچی را رها کردیم، از تولید کننده مالیات می گیریم!

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران می‌گوید که هیچ فعال اقتصادی با پرداخت مالیات مشکلی ندارد اما در سال‌های گذشته کمتر به مبنای مهم مالیاتی در ایران توجه شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، عباس آرگون اظهار کرد: برای آنکه نظام مالیاتی یک کشور شفاف شده و در مسیر درست قرار بگیرد باید دو شرط را رعایت کرد. مهم‌ترین موضوع در این حوزه عدالت مالیاتی است. ما نمی توانیم توقع داشته باشیم که فشار مالیاتی بر روی بخش‌هایی از اقتصاد باشد و سایر بخش‌ها بدون هیچ محدودیتی کار خود را ادامه دهند.
وی با بیان اینکه بخش‌های غیرشفاف در اقتصاد ایران مالیات پرداخت نمی‌کنند، توضیح داد: کارمندهای ما به شکل دقیق و بر اساس قوانین کشور، مالیات خود را پرداخت می‌کنند، واحدهای تولیدی نیز با توجه به اطلاعات ثبت شده هر ساله اظهارنامه پر کرده و بر اساس آن مالیات می‌دهند اما بخش‌های غیرشفاف و حوزه‌هایی که اطلاعات آن به طور کامل ثبت نشده، عملا هیچ مالیاتی پرداخت نمی‌کنند و این موضوع کاملا بر خلاف قاعده عدالت مالیاتی است.
عضو اتاق بازرگانی تهران با اشاره به رقم بالای قاچاق در اقتصاد ایران، بیان کرد: این رقم‌های بزرگ قاچاق کالا در کشور، از سویی بازار کالاهای داخلی را تهدید می‌کنند و از طرف دیگر از پرداخت هر نوع عوارض و مالیاتی نیز معاف هستند. ما باید راهی پیدا کنیم که این پول‌های کلان به شکل شفاف رصد شوند و افراد مجبور شوند که عوارض و مالیات مربوط به آن را پرداخت کنند. این در حالی است که ما تولیدکننده را مجبور به پرداخت تمام عوارض و مالیات می‌کنیم اما با قاچاقچی‌ها هیچ کاری نداریم.
آرگون درباره دومین مبنای مهم مالیاتی کشور گفت: بحث شفافیت در نحوه استفاده از منابع مالیاتی نیز اهمیت فراوانی دارد. در این تردیدی نیست که وقتی افراد مالیات می‌دهند، در نهایت این پول به نفع آنها و در راستای ارائه خدمات به آنها استفاده می‌شود اما ما باید نحوه هزینه کرد این پول را مشخص کنیم تا مالیات دهنده هزینه ناکارآمدی دولت را پرداخت نکند.
وی با بیان اینکه رصد حساب‌های تجاری به دولت در ایجاد عدالت مالیاتی کمک خواهد کرد، ادامه داد: همانطور که در بسیاری از کشورها، دولت بر روی حساب‌های تجاری نظارت دارد، ما در ایران نیز باید تکلیف پول‌های کلانی که در شبکه بانکی جابجا می‌شود را مشخص کنیم. نمی‌شود که یک قاچاقچی ده‌ها یا صدها میلیارد تومان پول را در شبکه بانکی کشور جابجا کند و هیچ نظارتی هم بر آن نباشد، برای توسعه زیرساخت‌ها و بهبود عدالت مالیاتی باید این گام‌های مهم را با قاطعیت برداشت.

یادداشت

اقتصاد گلخانه‌ای

ایجاد محدودیت در تجارت با ابزار تعرفه‌گذاری یا دیوار غیرتعرفه‌ای، روش‌هایی برای حمایت از تولید داخلی محسوب می‌شوند که از اروپای اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم باب شد و به اشکال مختلف در برخی کشورها ادامه یافت. مبدع این سیاست اقتصادی فردریک لیست، پدر اوتارکی (خودکفایی) آلمان و از جمله کسانی است که در هدایت اروپا به سمت جنگ تجاری و نهایتا جنگ اول جهانی نقش موثر داشت. جنگ تجاری همیشه مقدمه جنگ نظامی است. در دوران فعلی هم می‌توان آقای چانگ، اقتصاددان مارکسیست را حامی این تز دانست. اقتصاد گلخانه‌ای که ریشه در ناسیونالیسم اقتصادی دارد، هیچ‌گاه موجد تولید ثروت به شکل مستمر و پیشرفت صنعتی به‌طور پایدار نبوده است. در مغالطه‌ای آشنا معمولا از کره‌جنوبی به‌عنوان نمونه مطلوب این مداخله نام برده می‌شود که دولت در آن با حمایت‌گرایی وسیع و ضدتجارت آزاد، موجب صنعتی‌شدن کشور شد.
به راستی بوروکرات‌های دولتی که غالبا به منافع خود می‌اندیشند، از دورنمای صنعت و پیشرفت فنی اقتصاد چه پیش‌بینی و دانشی دارند یا از کجا می‌دانند سرمایه‌گذاری در چه امری موجب صنعتی شدن کشور می‌شود؟ این تنها کارآفرینان ریسک‌پذیر و فعالان بازار رقابتی هستند که در یک محیط باثبات تحول می‌آفرینند و موجب تخریب خلاق می‌شوند. وقتی کشوری از اقتصاد کشاورزی ساده ناگهان وارد اقتصاد مدرن می‌شود، البته رگولاتوری اولیه دولت اثری مثبت و موقتی دارد؛ اما به محض پیچیده شدن اقتصاد دیگر این مداخله حکم ترمز را پیدا می‌کند، نه اینکه علت اصلی پیشرفت قلمداد شود. برخی همانند کره از این گذرگاه هوشمندانه عبور می‌کنند و برخی مانند ایران در چنبره اقتصاد دولتی گرفتار می‌شوند. فردریک باستیا، متفکر بزرگ فرانسوی، در یک مثال کنایه‌آمیز به خوبی ناکارآمدی حمایت‌گرایی صنعتی را نشان می‌دهد: «ما شمع‌سازان فرانسه از رقابت مخرب یک رقیب خارجی در رنج هستیم که به‌نظر می‌رسد تحت شرایطی بسیار بهتر از ما در تولید نور عمل می‌کند. او بازار داخلی را با محصول خود در قیمتی بسیار پایین پر کرده است. این رقیب چیزی جز خورشید نیست! ما از دولت می‌خواهیم با تصویب قانونی که مردم را به بستن تمام پنجره‌ها، پرده‌ها، کرکره‌ها یا مختصرا تمام روزنه‌ها، مجراها و شکاف‌ها ملزم می‌کند، حسن نیت خود را نشان دهد»
سیاست حمایت‌گرایی می‌تواند هم شامل بخش دولتی شود و هم به بخش خصوصی سرویس بدهد. برنامه‌های صنعتی‌سازی بزرگ که غالبا با تبلیغات دولتی آغاز می‌شود، به‌علت گستردگی نامعمول خود خارج از کنترل و نظارت همه‌جانبه است و به اسراف، فساد و فامیل‌سالاری منتهی خواهد شد. یکی از پیامدهای قطعی ایجاد صنایع و شرکت‌های دولتی، ناکارآمدی است. این صنایع نوزاد که به اشتباه مادر نامیده می‌شوند، اگر از گلخانه مصنوعی خود بیرون بیایند و در محیط رقابتی فعالیت کنند در مدت کوتاهی فرومی‌ریزند. در بخش خصوصی نیز حمایت‌گرایی به‌نوعی کرختی و آسودگی ناشی از فقدان رقابت می‌انجامد که به زیان مشتریان نهایی تمام می‌شود. تولیدکنندگانی که تا دیروز در حاشیه بودند به واسطه یک امتیاز و رانت دولتی، بازار داخلی را تسخیر می‌کنند و موجب زیان و کسادی خرده‌فروشان محلی و رقبای مستقل می‌شوند که تنوع درخور توجهی در عرضه انواع محصولات خارجی و داخلی به مشتریان داشتند. این قبیل امتیازات انحصاری، نوعی بیماری اقتصادی نیز ایجاد می‌کند و با گذشت زمان موجب شکل‌گیری زنجیره‌ای از واحدهای تولیدی-وارداتی وابسته به هسته اصلی انحصار می‌شود که اصلاح یا آزادسازی آن در آینده نزدیک را سخت یا ناممکن خواهد کرد. عواید و منافع این انحصارات دولت‌ساخته در اختیار شرکت‌هایی قرار می‌گیرد که با سرهم کردن قطعات وارداتی، و فروش نهایی آن به اسم تولید داخل، موجب کاهش مطلوبیت مصرف‌کنندگان نهایی می‌شوند و حقوق شهروندی را که از جمله آن حق انتخاب محصول است، تضییع می‌کنند. مداخلات حمایت‌گرایانه همچنین واردات کالاهای واسطه‌ای و کم‌کیفیت خارجی را افزایش می‌دهد و نظام انگیزشی منفی ایجاد می‌کند. در صنعت حمایتی، بهره‌وری واقعی، خلاقیت و افزایش کیفیت محصول و به‌طور موازی کاهش متناسب قیمت کالا فراموش می‌شود؛ چراکه وقوع چنین شرایطی تنها در یک بازار آزاد رقابتی، امکان‌پذیر است. حمایت‌گرایی، حجم تجارت کشور را کاهش می‌دهد و با افزایش قیمت کالاهای وارداتی، موجب زیان و افزایش هزینه شهروندان می‌شود. به تولیدکنندگان و کارگران بخش‌های صادراتی آسیب می‌رساند؛ اما از کارکنان صنعت حمایتی محافظت می‌کند که معنایی جز تبعیض منفی ندارد. این تبعیض، نتیجه مداخله‌ای سه‌جانبه است که در آن دولت شخص الف را مجبور به خرید از شخص ب می‌کند. حال سوال این است که آیا دولت می‌تواند برای رفع ظاهری معضلات اقتصادی که ناشی از انباشت مداخلات پیوسته و غالبا اشتباه اوست، ستون فقرات هر اقتصاد پویا یعنی مصرف‌کنندگان را جریمه کند و آنها را وادارد که تنها از شرکت‌هایی خاص کالاهای خود را بخرند که محتمل است در آینده برای خرید همین کالاها در صف یا نوبت قرعه‌کشی قرار بگیرند؟ اگر حمایت باعث شود که تولیدکنندگانی که مورد حمایت قرار گرفته‌اند، فرصت‌طلبانه قیمت‌ها را افزایش دهند تا بر سود انحصاری خود بیفزایند، چه باید کرد؛ سهمیه‌بندی، قرعه‌کشی یا قیمت دستوری؟ و آیا این تدابیر راهگشاست؟ نیت‌های خوب لزوما به نتایج خوب منتهی نمی‌شوند. رقابت، موقعیتی اجتماعی است که تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان کالا و خدمات را مقید می‌کند تا به نفع مصرف‌کنندگان فعالیت کنند. نقطه مقابل رقابت در اقتصاد بازار، تعاون یا نوع‌دوستی نیست، بلکه فضایی انحصاری است که معمولا به سوءاستفاده‌های وسیع همراه با تبانی و فساد ختم می‌شود. تنها اهرم حاکمیت برای جلوگیری از این سوءاستفاده‌ها، ایجاد فضای رقابتی است که اتفاقا هم رونق تولید و هم رفاه مصرف‌کنندگان را به صورت توامان تامین می‌کند.

سهیل مختاری
Alborz.payam@gmail.com